

NÉPLAP

Világ proletárial, egyesültek!

A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei bizottságának és a megyei tanács lapja

XIII. ÉVFOLYAM 263. SZÁM AR 4: 30 FILLER 1956. NOVEMBER 13., KEDD

Nem azért vagyunk felelős poszton ilyen nehéz időkben, hogy szépeket mondjunk, hanem azért, hogy igazat mondjunk és a nép érdekében cselekedjünk

Kádár János elvtárs, a forradalmi munkás-paraszt kormány miniszterelnökének beszéde

Munkások, parasztek, értelmiségi dolgozók, honfitársaim! Szólni kívánok az általános helyzetről s ezzel kapcsolatban a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány álláspontjáról néhány fontos kérdésben.

Közölhetem, hogy az egész ország területén — mind a fővárosban, mind vidéken — a Magyar Népköztársaság ellen intézett fegyveres támadást levertek. A fegyveres felkelésben részt vettek nagy része vagy letette, vagy eldo-

bálta a fegyverét. A nagy tömegű eldobált fegyvert katonai s polgári szerveink most szedik össze. Budapest és a Budapestől északnyugatra vezető utak mentén még egyes felgyűverett személyek és kisebb fegyveres csoportok köborolnak és rejtőzködnek. Ezek szörványos lövöldözéssel és orvlövészekkel még mindig zavarják a tömegek békés életét, nyugalmát, biztonságát. De ezek ártalmatlanná tétele is gyors ütemben folyik.

A vidéken helyreállt a törvényes rend

Vidéken a békés napi munka megindítása mindenütt rendezően folyik.

A vasutak, a bányák, üzemek, közhivatalok jelentős részében a munka megindult.

Az iskolákban a tanítás megkezdődött. Kedvezetlenebb a helyzet Budapestben. Itt is megkezdődött a munka a hitvitálokban, a köztisztviselőkben, a vasútnál, a fővárosi üzemeknél és több ezren álltak munkába olyan jelentős budapesti üzemekben, mint a Ganz Vagon, a Beolánisz Gyár, a MÁVAG és más üzemekben — mindez mégis messze elmarad a vidéki helyzethez képest. A törvényes rend helyreállítását illetően is más a helyzet Budapestben és más vidéken.

1. Az ország határállomásain — és most már a Budapest felé megindult vonatokon — a testvéri, szocialista országokból segítségünkre küldött jelentékeny mennyiségű élelem és gyógyszerküldemény van. Az ország számos vidékén nagy mennyiségű hizott sertést és más élelmiszert gyűjtöttek össze hatóságaink Budapest számára. Az élelmiszer-gyűjtésben becsülettel vett részt hazafias parasztságunk is. Budapest népe pedig ugyanakkor, sajnos, súlyos ellátási nehézségekkel küzdök.

2. Budapestben a harcok során igen sok lakás megrongálódott, vagy teljesen elpusztult. Sok család a tél küszöbén hajléktalanná vált.

3. Az üzemekben, a bányákban, a vasúti és közúti forgalomban bekövetkezett munkabeszakadás miatt a most dolgozó kezdő gyárak nyersanyag, de különösen szén, olaj és más fűtőanyaghiánnyal küzdenek. A tüzelőanyaghiány a budapesti háztartásokat is fenyegeti.

Mi a teendő ebben a helyzetben?

Mindenkinek a maga helyén a feladatkörében felelősségteljes munkához kell látnia, teljes erővel és nagy lendülettel. Ehhez azonban az is szükséges, hogy az ország népe teljes egységben jusson népi hatalmunk kérdésében.

Milyen kérdésekre gondolok?

1. Egyetértésnek kell lenni abban, hogy az október 23-án megindult népmozgalom alapvető oka az országban a súlyos hibákban és bűnökben keresendő, amelyek az ország és a párt vezetésében döntő befolyással bíró Rákosi-klika követett el az ország dolgozóinak kárára.

Tudni kell azt is, hogy e káros cselekedetekkel és módszerekkel szemben fellépő tömegek felháborodása teljesen jogos volt. A megmozdulásban részt vett tömegeknek nem a Magyar Népköztársaság népi hatalmának megrendítése, hanem ellenkezőleg a hibák elleni fellépésen keresztül, annak megszilárdítása és megerősítése volt a célja.

2. Amennyire teljesen világos az, hogy a tömegmozgulásban tiszta szándékú emberek vettek részt, továbbá, hogy

a fegyveres felkelésben résztvett fiatalok nagyrésze is szocialista rendszer és a népköztársaság hívének vallja magát a fegyveres felkelés és tömegmozgulások részvevőinek sorában kezdetől fogva jelen voltak és is mindinkább előtérbe kerültek azok az ellenforradalmi erők, amelyek célja nem a hibák kijavi-

lás, hanem a Magyar Népköztársaság államának, a dolgozó nép hatalmának megdöntése volt.

Ezek az ellenforradalmi erők azt tűzték ki célul maguk elé, hogy megsemmisítsék szocialista forradalmi vívmányait: az államot, az ipart és kereskedelmet, a földosztást, és ezzel a kapitalista nagybirtokos rendszert állítsák vissza hazánkban. Tudni kell, hogy az ellenforradalmi több vonalon indított támadást népi demokratikák ellen. Politikai vonalon nap mint nap jobbra toltta a kormányt, amelynek az állandó személycserék is mind jobboldali színezetet adtak. Nem kétséges, hogy az ellenforradalom rövid időn belül magát Nagy Imrét, mint egyetlen kommunisztát is felesleges és elavulttá vált homlokát kidobta volna a kormányból. Ezt Mindszenty bíboros politikai fellépése sok dolgozóval megértette.

Az államhatalom ellen katonai és csendőrszert, fegyverrel harcoló bűnszervelet, s ennek megfelelően a fegyveres felkelés jellege gyorsan változott. Miközben kiváltak a népi hatalmat magdönteni nem kívánó ifjak a harcból, letéve, vagy átadva a fegyvert, rohamos mértékben aktivizálódtak a börtönből kiszabadult, továbbá a békés polgárok alárcát gúnyáig viselő személyek, végül a nyugati határainkon túlről is megjelenő volt Horty katonai és csendőrszert.

3. A lakosságban általános az óhaj a törvényes rend, a békesség, a rendes mindennapi élet, a munka megindítása után

és elítélendő hangulat lett úrrá az orvlövészekkel, a fosztogatással, a gyűjtogatással szemben, amely jelenségek Budapestben még ma is sok kárt, szenvedést és megröböltetést okoznak békés lakosságunknak. Az általános helyzetről szólva nyitnunk kell mondanunk, hogy más, súlyos és gyors megoldást kívánó kérdésekkel is meg kell küzdeni a kormányoknak.

Előfordult egyes esetekben, hogy a fehér terrorista gyilkosok — nem találva lakásán az általuk keresett személyt — megölték családját, a legkisebb gyermekeket sem kímélve. Ilyen volt a helyzet a múlt hét második felében Budapestben. Fent még tárgyalásokkal szorították ki a kormányból a kommunisztákat és általában

még formális demokrácia volt, lent az utcákon, a házakban már dühöngött az ellenforradalmi terror, végveszélybe került a dolgozó nép hatalma, a Magyar Népköztársaság, a dolgozó nép minden vívmánya.

3. Tudni kell azt is, hogy a Nagy Imre kormány teljesen tehetetlenül válna a jobboldali nyomással szemben, tulajdonképpen utat nyitott az ellenforradalmi erők számára. Nekem, aki miniszter voltam Nagy Imre kormányában, teljes nyíltsággal meg kell mondanom, hogy személyes meggyőződésem szerint sem Nagy Imre maga, sem politikai csoportja nem akarta az ellenforradalmi rendszert tudatosan segíteni. Kétségtelen azonban, hogy az ellenforradalmi

El vagyunk tökévelve a múlt hibáinak gyökeres felszámolására

Nyitnunk meg kell mondani azt is:

Aki ma azt a nézetet vallja, hogy vonjak ki az országból a szovjet csapatokat, az akár akarja ezt, akár nem, az ellenforradalmi, az imperialista járom, s a nemzeti függetlenség elvesztése mellett adja le a szavazatát.

Ma igazán csak az áll a népi hatalom és a nemzeti függetlenség ügye mellett, aki meggyőződéssel vallja, hogy minden erővel és lehetséges segítséggel — a szovjet csapatok segítségét is igénybe véve — zúzzuk szét az ellenforradalmat, erősítsük meg népi köztársaságunkat és azután ülünk le, tárgyaljuk meg a szovjet csapatok Magyarországról való kivonásának kérdését.

Ezek az alapvető kérdések kivül van még néhány fontos politikai kérdés, mely népünknek ma különösen foglalkoztatják.

Elsősorban a megbántott nemzeti érzéssel kapcsolatos kérdésekre gondolok. A magyar forradalmi munkás-paraszt kormány azon a nézetben van, hogy címere a Koszuth-címer legyen, honvédekünk egyenruhája felejlen meg a magyar hagyományoknak és március 15-e ismét a magyar szabadságharc pirosbetűs tünnete legyen.

Sokat foglalkoztatja ma a közvélemény egy részét a különböző pártok kérdése is. E kérdésekről kapcsolatban a következőket mondhatom:

Nem tudjuk másképp jövő feladataink megoldását elképzelni, mint úgy, hogy a legkülönbözőbb pártállásponton és világnézetben levő emberek részt és felelősséget kapnak és vállalnak az ország ügyeinek vitelében minden fokon.

A legszélesebb demokratikus nemzeti összefogás, az igazi néprontpolitika alapján állunk s ennek megfelelően a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány a szó legtisztább értelmében vett nemzeti egységfrontkormány és az is marad.

Népköztársaságunkban a közügyek intézésében helyet és szerepet kapnak mindazok, akik a rendszer alapján állnak, de ki kell azokból nevezni mindazokat, akik népi demokratikus rendszerünkkel szemben ellenséges érzésekkel viselkednek. A társadalmi munka széles területén pedig

erők nyomása alá került és politikailag nagy bünt követett el a nép ellen azzal, hogy látva a kialakult helyzetet, ezt nem tárta fel bátran és őszintén a nép előtt, ellenkezőleg úszott a sovíniszta árral, feladta a munkásosztály pozícióját és ellenállásra hívott fel a segítségül hívott, a népet és rendszerünket az ellenforradalommal szemben megvédeni szándékozó szovjet csapatokkal szemben.

4. Külön kell szólnom arról a fontos kérdésről, amely ma a legszélesebb tömegeket foglalkoztatja hazánkban. Arról az alapvető kérdésről, amely engem és néhány társamat, a Nagy Imre kormány volt minisztereit arra a döntő elhatározásra bírta, hogy kilépve ebből a kormányból, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány megalakítását kezdeményezzük.

Népi demokratikus rendszerünk és nemzeti függetlenségünk ma egymástól el nem választható kérdésről mondom el nézetemet, hozzáfüzve, hogy tapasztalatom szerint e kérdésről vallott nézetemet ma már az öntudatos dolgozók tömegei is teljes mértékben osztják és magukénak vallják.

Már a múlt hét közepén világossá vált, hogy a bekövetkezett súlyos helyzetből csak kétféle kivezető út van:

Az egyik: tovább járva a Nagy Imre kormány összeomlásra vezető útját, előtérbe állítjuk a szovjet csapatok kivonásának kérdését és annak nyomán tehetetlenül szemléljük, hogy az ellenforradalmi féherterror lemeszároolja előbb Budapestet a kommunista munkások, parasztek, értelmiségi aktív tömeget, azután a kommunisztákkal rokonszenvezőket, majd valamennyi demokratikus hazafit, azután felredobja az ellenforradalom a Nagy Imre és minden más

demokratikus összefogásra alapozott kormányt, hogy tiszta ellenforradalmi kormányra hozzon létre. Ez az ellenforradalmi kormány azután megsemmisítve a néphatalom utolsó maradványait is, visszaadva mindent: a gyárakat, a bankokat, a földet a régi tulajdonosoknak, visszaülve a népi nyakára a főjegyzőket, az arisztokratákat és a csendőrszert, visszaállítja hazánkban a kapitalista földesúri rendszert. Végül pedig a nép erejének szétzúzása után eladja hazánk függetlenségét a gyarmatosító imperialistáknak. Ez volt az egyik lehetséges út.

A másik út. Minden erővel, a szovjet csapatok segítségét is igénybe véve, gátat vetni az ellenforradalmi hullámnak, megvédeni munkásosztályunkat, parasztságunkat, egész népünket, népi demokratikus rendszerünket, szocialista vívmányainkat és jövőnkét a megsemmisítéstől, helyreállítani törvényes és alkotmányos rendünket, a békés, normális életet, a jogrendet és hozzájárulni az ország és a népi érdekek megoldásához, a sebek begyógyításához, új és szebb életünk kiépítéséhez.

A megoldandó kérdések között szerepel, hogy a rend helyreállta után leüljünk tárgyalni a varsói szerződést aláíró országok kormányával, a szovjet csapatok Magyarországról való kivonásáról.

A szocialista, a népi demokratikus Magyarország, a népi hatalom megvédése, a nemzeti függetlenség és szuverenitás teljes biztosítása csak ilyen módon lehetséges.

A súlyos helyzetből csak ezt az egyetlen kivezető utat irta elő köztalálkozó számunkra az ország és a nép érdeke.

Mi ezt az utat választottuk!

együtt kívánunk dolgozni mindazokkal a hazafiakkal, akik készek népünk legalapvetőbb közös ügyét, a béke ügyét velünk együtt védelmezni.

Vannak emberek, akiket a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány megalakulása után kétség fogott el, hogy nem akarják-e egyesek ismét visszahozni a régi bürokratikus párt- és államvezetési módszereket.

Személyes tapasztalatom alapján állíthatom, hogy Magyarországon ma nincs egyetlen ember sem vezető párt, vagy állami poszton, aki a régi hibás politikát, vagy vezetési módszereket vissza kívánná állítani.

De még ha akadna is olyan ember, aki a régi módszereket vissza akarná állítani, olyan ember már nincs, aki képes is volna rá, mert a tömegek nem akarják a régi hibákat; viszontlátani, s kérelmetlenül elsöpörnek helyéről azt a vezetőt, aki ilyesmire vállalkozna.

A vezetés eltökélttségére, a régi hibák leküzdésére két példát akarok megemlíteni:

A Magyar Szocialista Munkáspárt intéző bizottsága szombati ülése határozatot hozott több tucat olyan ember ügyében, akik a Rákosi-klika politikáját képviselték, a párt-, társadalmi és állami vezetőket arra kötelezzük, hogy térjenek vissza foglalkozásukhoz, és dolgozzanak úgy, mint az állam bármely más polgára a termelésben, az építőmunkában.

El vagyunk tökévelve a múlt hibáinak gyökeres felszámolására. Nem vezet küzünk senkit a bosszúállás szelleme és ezt nem tűrjük meg semmiféle helyi szervnél,

beosztottnál sem. Ellenkezőleg. Tudatában vagyunk annak, hogy a dolgozó nép, elsősorban a munkásosztály és a vele szövetséges parasztság bizalmát bírva nem lehet csak vezetni és kormányozni hazánkban. Ez kötelességünké teszi, hogy a dolgozók minden jogos kívánságát megvizsgáljuk, közülük mindazt, amely a közérdek károsodása nélkül megoldható, megoldjuk.

Honfitársaim! Dolgozó testvéreim! Tudjuk, hogy az országban rengeteg megoldásra váró kérdés van, s ezeket nem le-

2-3 napon belül Budapestben is végezni lehet teljesen a csoportos orvlövészekkel a fosztogatással, a gyűjtogatással, s ezzel az egész országban helyre fog állni a törvényes rend, a békés építőmunka első nélkülözhetetlen feltétele. Három alapvető feladatról kell nyitnunk beszélnem:

Felhívásunkra a testvéri országok egész sora válaszolt máris jelentős segítséggel. Az albán, a bolgár, a csehszlovák, a kínai, a lengyel, a mongol, a német, a román és a szovjet szocialista országok jelentékeny segítség nyújtását határozták el és indítottak útnak hazánk felé. Munkások, parasztek, értelmiségi, honfitársaim! Országunk és népünk nem egyszer volt már a maihoz hasonló súlyos helyzetben. Ezen a nehézségeken népünk összefogott erejével, lelkesedésével, forró hazaszeretetével még mindig úrrá lettünk. A magyar forradalmi munkás-paraszt kormány rendületlenül bízik népünk alkotó erejében, s bizton hiszi, hogy sikeresen leküzdjük mai nehézségeinket is és győzelemre vesszük a dolgozó nép ügyét.

